

Poražavajući nezvanični rezultati popisa stanovništva

Sve nas je manje na jugu Srbije

U odnosu na poslednji popis pre deset godina u Srbiji je 262.000 stanovnika manje, a najugroženiji su pogranični predeli i delovi ka Bugarskoj i Kosovu

**ANA SLOVIĆ
VESNA MARIĆ BRAJKOVIĆ**

U Srbiji je do preključke popisano 7.387.367 ljudi i prema prvim procenama za sada nas je u Srbiji 262.000 manje nego pre deset godina, a demografi prognoziraju da, ukoliko se ovakav trend nastavi, za 50 godina će nas biti još milion i po manje. Najveći pad broja stanovnika imaju pojedini gradovi na jugu i zapadu Srbije i Banatu, dok porast žitelja jedino beleži Novi Sad i neke beogradске opštine, gov prvi, još neobra ni podaci ovogodišnjeg popisa.

U Crnoj Travi evidentirano je skoro za trećinu stanovnika manje u odnosu na popis iz 2002. godine, a u pojedinim gradovima poput Trgovišta, broj ljudi se smanjio za skoro

petinu.

- Rezultati su očekivani, popis je samo potvrda onoga što smo već pretpostavljali. Poslednjih 50 godina pada natalitet, koji i pre 20 godina nije bio dovoljan ni za prostu reprodukciju. Talas izbeglica devedesetih je samo prikrio negativan priraštaj. U tom periodu u Srbiju je došlo 500.000 do 600.000 ljudi, ali je i otišlo iz nje oko 400.000 - komentariše Vladimir Nikitović iz Centra za demografska istraživanja.

U tom periodu se, objašnjava sagovornik, promenila i struktura stanovništva. Mladi iz Srbije su otišli u inostranstvo i sada godišnje ode 5.000 do 6.000 ljudi da traži sreću van granica. Generacije su sve malobrojnije, ostalo je starije stanovništvo, pa je manji i broj potencijalnih majki.

- Najugroženiji su pogra-

nični predeli i jugozapad Srbije, delovi ka Bugarskoj i Kosovu. Razlog za to su teški geografski uslovi za život i loša infrastruktura. U Vojvodini je najugroženiji Banat, odnosno Plandište i Alibunar. To je očekivano, međutim, ono što nije bilo očekivano jeste manje stanovnika u većim gradovima poput Čačka ili Šapca. Ovi gradovi se smanjuju zbog bele kuge i propasti privrede, ali su opustela i okolna sela iz kojih su crpli stanovništvo - kaže Nikitović.

Teška ekonomska situacija poslednjih godina u Srbiji mnoge će navesti da zaključče da je to glavni razlog što je sve manje dece. Ipak, sociolog Slobodan Cvejić kaže da nije samo to presudno, već i kulturnološke vrednosti.

- I u bogatijim zemljama ljudi biraju da žive bez potomstva. Biraju individualne vrednosti i usavršavanje, a brigu o deci i radanju prepuštaju nekom drugom - kaže Cvejić.

On smatra da je trend

selidbe u velike gradove tipičan za sve slabije razvijene zemlje pa daje primer Grčke gde polovina stanovništva živi u Atini.

- Treba da se promeni sistem vrednosti i osećaj solidarnosti. Ništa neće rešiti to što vi trudnicama povećate naknadu za 2.000 dinara ili za svako rođeno dete date 10.000 dinara, potrebno je urediti ceo sistem - kaže Cvejić.

I ekonomista Aleksandar Stevanović se slaže da broj stanovnika nije smanjen samo zbog siromaštva.

- Srpsko društvo prolazi, kao i sve druge zemlje, kroz demografsku tranziciju. Da je siromaštvo razlog, u Africi ne bi bilo živih ljudi. Ista situacija je u Nemačkoj ili Italiji koje su dosta razvijenije. Nije stvar u siromaštvu ili državnoj podršci. Smatram da nije pametno praviti „profesionalne roditelje“, kao što to rade u Velikoj Britaniji i tako stvarati socijalne slučajeve - kaže Stevanović.

Beograd sve veći

Beograd raste iz godine u godinu, ali samo zahvaljujući migracijama, jer se godinama rađa manje beba u odnosu na broj umrlih. Pozitivan priraštaj beleži se jedino u opštinama Preševo, Bujanovac, Medveđa, Novi Pazar i Tutin.

- Prve na udaru izumiranja su varošice sa 10.000 do 15.000 stanovnika. One neće nestati u narednih deset godina, ali će postati staračka mesta - kaže Vladimir Nikitović.

